

ПРОФЕСОРУ ЙОСИПУ СВИНКУ 70 РОКІВ

Йосип Свинко – педагог, географ, громадський діяч, кандидат геолого-мінералогічних наук, професор, академік Української екологічної академії наук, член наукового товариства ім. Т. Шевченка, почесний член Українського товариства охорони природи, почесний член Українського географічного товариства, завідувач кафедри фізичної географії Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

Народився 2 жовтня 1934 року в мальовничому передгірському селі Ямна Долішня (тепер у складі Польщі) у небагатій, але працьовитій селянській родині. Тут у рідному селі майбутній вчений у 1944 році закінчив три класи початкової школи, а холодної осені його родина разом з іншими односельцями була примусово переселена до Лошніва Тербовлянського району Тернопільської області, який став другою батьківщиною 11-річного Йосипа. Тут він і закінчив середню школу.

У 1953 році Йосип Свинко вступив на геологічний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка, який закінчив у 1958 році. Отримавши кваліфікацію інженера геолого-розвідника рудних корисних копалин два роки працював на виробництві.

З 1960 року працює у Кременецькому державному педагогічному інституті на посаді старшого викладача, а з 1969 року – Тернопільському державному педагогічному інституті. Саме тут він пройшов шлях від старшого викладача до професора.

Аспірантуру закінчив при кафедрі загальної геології Львівського державного університету ім. Івана Франка (керівник – доктор геолого-мінеральних наук, професор Д. П. Резвой). В 1968 р. успішно захистив дисертацію на тему “Неотектоніка північної частини Поділля”.

Йосип Свинко відомий у науковій громадськості як автор багатьох підручників, лабораторних практикумів, монографій, сотень статей з геології, географії, охорони природи, численних виступів на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях. Ним опубліковано у різних виданнях понад 300 наукових та науково-методичних праць, які охоплюють широке коло питань з таких напрямків: геолого-геоморфологічні дослідження; охорона природи, раціональне використання природних ресурсів та екологічне виховання; дослідження ґрунтів; геологічна й географічна освіта; еніологічні дослідження; праці з історії, археології та інших галузей знань.

В галузі геолого-геоморфологічних досліджень Йосип Михайлович опублікував 60 наукових статей, монографій та тез доповідей.

Особливе місце у науково-педагогічній діяльності Йосипа Михайловича займає питання охорони природи та раціонального використання природних ресурсів. Питанням цього напрямку присвячено понад 50 статей, тез доповідей. Саме завдяки його клопотанням взято під охорону держави значну кількість цінних геологічних та ботанічних об’єктів, серед яких особливе місце займають заповідник “Медобори”, регіональний ландшафтний парк “Дністровський каньйон”.

Дослідженням ґрунтів присвячено 14 публікацій. В них висвітлено результати науково-дослідних робіт, що проводилися на кафедрі у 80-х роках минулого століття з участю

кандидата сільськогосподарських наук, доцента Ковалишин Д. І.

Останніми роками увага Й. М. Свинка прикута до вивчення рідкісних гірських порід травертинів, які майже зовсім не вивчені на території України і є відкладами джерельних вод збагачених карбонатом кальцію. За період з 2001 по 2004 обстежено близько 50-ти місцезнаходжень травертинів, описано їх будову, зібрано зразки викопної флори і фауни, написано ряд наукових статей.

Свою викладацьку діяльність Йосип Михайлович розпочав з формування матеріальної бази: колекції мінералів, гірських порід, викопної фауни, посібників, карт тощо. За період роботи в Тернопільському державному педагогічному університеті він опублікував три навчальні програми з геології, два підручники та два лабораторні практикуми з геології (у співавторстві з доцентом М. Я. Сивим), рекомендовані Міністерством освіти і науки України та цикл лекцій з загальної геології для студентів заочної форми навчання. Саме завдяки зусиллям Йосипа Михайловича при кафедрі фізичної географії відкрито геологічний музей, який успішно використовується у справі геологічного просвітництва учнівської та студентської молоді.

Впродовж останніх років Йосип Свинко займається дослідженням наукової спадщини галицьких вчених-природослідників кінця XIX та початку XX століть: визначного геолога, колишнього ректора і засновника геологічного музею Львівської політехніки Юліана Медвецького; природодослідників-енциклопедистів Івана Верхратського та Миколи Мельника; геолога, географа та археолога Юрія Полянського; географів Володимира Кубійовича та Івана Теслі; геолога і географа Івана Олексина.

Йосип Михайлович брав участь у дослідженні та проведенні моніторингу над сезонними змінами біополів ряду видів дерев свого регіону, в процесі яких встановлено, що біополя дерев, конфігурація, потужність і форма їх шарів змінюються не тільки посезонно, але й протягом доби. На них суттєво впливають такі метеорологічні чинники як температура повітря і опади.

Професор Свинко Й.М. є автором 19 статей в “Географічній енциклопедії України” та близько 80 статей в “Енциклопедичному словнику Тернопільської області”.

За період роботи в університеті Йосип Михайлович проявив себе як висококваліфікований викладач, вмілий організатор навчально-виховної роботи. Очолювана ним кафедра була ініціатором проведення всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій 1990, 1993, 2002 років. Свій науковий потенціал професор Свинко Й.М. продуктивно використовує при керівництві підготовкою кандидатських дисертацій, магістерських та дипломних робіт. Нагороджений грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986р.), значками “Відмінник народної освіти УРСР”, “Відмінник охорони природи”.

Останні десять років він працює головою Тернопільського обласного суспільно-культурного товариства “Надсяння”. У 2003 році обраний головою географічної комісії Тернопільського осередку Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Є членом президії товариства “Україна-Світ” та координаційної ради громадських організацій області.

Колектив географічного факультету зичить шановному ювіляру успішної реалізації його життєвих і творчих задумів в подальшому розвитку географічної освіти і науки, охорони природи і природозаповідання, екологічного просвітництва.

Редколегія наукового часопису.